

YEREL YÖNETİMLERİN YENİDEN YAPILANDIRILMASI

TÜRKİYE DENEYİMİ

**ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
KENTSEL POLİTİKA PLANLAMASI VE
YEREL YÖNETİMLER ANABİLİM DALI
1997 YILI STÜDYO ÇALIŞMASI**

*Ankara-Kasım 2009 (4.Baskı)
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Kentsel Politika Planlaması ve Yerel Yönetimler Anabilim Dalı
Yayın No:3*

1. Baskı Ankara-Haziran 1998
2. Baskı Ankara-Kasım 2002
3. Baskı Ankara-Aralık 2003

Derleyenler:

Prof. Dr. Melih ERSOY

Doç. Dr. H. Tarık ŞENGÜL

Yayına Hazırlayan:

Araş. Gör. Sezin DEMŞEK

Kapak Tasarımı:

Öğr. Gör. Fatih ÖZ

Çalışma grubu olarak;
Çalışmalarımız sırasında yardımcılarından dolayı Kalkan Belediye Başkanı Sayın Şeref KARABAĞ'a,
Deneyimlerini bizimle paylaşan emekli vali Sayın Fethi AYTAÇ'a ve
emekli vali Sayın Ziya Çoker'e,
Kitabın yayına hazırlanmasında emeği geçen Araş. Gör. Sezin DEMŞEK ve
Araş. Gör. Bahar GEDİKLİ'ye,
ODTÜ Mimarlık Fakültesi basım işligi çalışanlarına...

TEŞEKKÜR EDERİZ...

ÖNSÖZ	13
1. YEREL YÖNETİMLERE İLİŞKİN KURAMSAL YAKLAŞIMLAR.....	15
1.1. ÇOĞULCU (PLURALIST) KURAM VE YEREL YÖNETİMLER.....	15
1.1.1. Coğulcu Modelin Temel Özellikleri	16
1.1.2. Klasik Coğulcu Yaklaşım: Dahl'ın Ampirik Çalışması	17
1.1.2.1. Tarihsel Süreç	17
1.1.2.2. Politik Süreci Etkileyebilme Gücünün Dağılımı	19
1.1.2.2.1. Politik Katman (Political Stratum)	20
1.1.2.2.2. Politik Genellemeler (Political Axioms)	20
1.1.2.2.3. Liderler ve Yardımcı Liderler (Subleaders)	21
1.1.2.2.4. Siyasalar (Policies).....	21
1.1.2.2.5. Politik Süreçle İlgili Varsayımlar.....	22
1.1.2.3. Toplumlardaki Etki Kalıpları (Patterns of Influence)	22
1.1.2.4. Toplumda Politik Kaynaklar.....	24
1.1.2.5. Politik İstikrar ve Coğulcu Yapı	25
1.1.3. Yeni Coğulcu Yaklaşım	25
1.1.3.1. Kentsel Siyaset Ekolojisi	26
1.1.3.2. Kent Ekolojisi Modeli (City Ecology Model).....	27
1.1.3.2.1. Kentsel Siyasa Yaşam Döngüsü.....	27
1.1.3.2.2. Kentsel Siyasa.....	27
1.1.3.2.3. Siyasanın İçeriği (Policy Ingredients)	27
1.1.3.2.4. Politik Kültür	27
1.1.3.2.5. Çıkar Grupları	28
1.1.3.2.6. Yerel Karar Mekanizmasına Etkin Nüfuz (Access)	28
1.1.3.2.7. Siyasa Üretimi ve Yerel “Demir Üçgenler” (“Iron Triangels”)	28
1.1.3.3. Kentsel Siyasanın Yasam Döngüsü (The Life Cycle of City Policymaking) .	29
1.1.3.4. Merkezi Hükümet-Yerel Hükümet İlişkileri	30
1.1.4. Değerlendirme	31
1.2. YEREL DEVLET VE ARAÇSALCILIK	33
1.2.1. Araçsalcılık	33
1.2.1.1. Araçsalcılının Devlete Bakışları	34
1.2.1.2. Araçsalcılarda Yerel Devlet	35
1.2.2. Cockburn'un Yerel Devlet Çalışması	35
1.2.2.1. Yönetim Devrimi, Toplu Yönetim Yaklaşımı	36
1.2.2.1.1. Yerel Yönetimlerde Bütünleşme	37
1.2.2.1.2. Yerel Yönetimlerde Yapılanma, Yönetim Çarkı	37
1.2.2.2. Yerel Devlet	38
1.2.2.2.1. Göreli Özerklik	38
1.2.2.2.2. Temsiliyet, İşçi Sınıfı ve Devletin Denetlenmesi	39
1.2.2.2.3. Yeniden Üretim, Devlet ve Yerel Yönetimler	40
1.2.2.2.4. Aile ve Yerel Yönetimler	41
1.2.2.2.5. Harcamaların Artışı, Şehirler ve Toplu Yönetim	41
1.2.2.3. Çalışma Alanındaki Değişim.....	42
1.2.2.3.1. Nüfustaki Değişim	43
1.2.2.3.2. Kolektif Eylemler.....	43
1.2.2.3.3. Yönetimin Konut Siyasası ve Squatting.....	44

1.2.2.3.4. Yönetimin Dayanacağı Kurumlar; Seçim ve Aile.....	45
1.2.2.4. İletişim ve Topluluk Yaklaşımı	45
1.2.2.4.1. Bildirim Kanallarının Oluşumu	45
1.2.2.4.2. Topluluk Çalışmalarının Türleri	46
1.2.2.4.3. Topluluk Çalışmaları Projeleri ve Programları.....	47
1.2.2.4.4. Topluluk Çalışmalarında Mahalle Meclisleri	48
Vassal ve Angell Deneyimi.....	48
Mahalle Meclislerinin Fonksiyon Kaybı.....	49
1.2.2.4.5. Yaklaşımın Yerel Devlet Anlayışına Etkileri.....	49
1.2.3. Sonuçlar ve Sınıf Mücadelesinin Yeni Zemini	50
1.3. KENTSEL YÖNETİMCİLİK KURAMI	53
1.3.1. Kentsel Sistemlerdeki Eşitsizlik	53
1.3.2. Pahl'ın Kent Sosyolojisi	54
1.3.2.1. Temel Varsayımlar	54
1.3.2.2. Kent Sosyolojisini Alanı; Kaynak Dağılımı.....	55
1.3.2.2.1. Kaynak Dağılımı Yapısının Nedenleri.....	55
1.3.2.2.2. Temel Yanılıgı ve Kentsel Oluşumlar.....	56
1.3.2.3. Konut Sınıfları Kuramının Yetersizliği.....	56
1.3.3. Kent Sosyolojisinin Yeniden Tanımlanması.....	58
1.3.4. Kent Yöneticileri	59
1.3.4.1. Kent Yöneticilerinin Kaynak Dağılım Politikaları.....	59
1.3.4.2. Kentsel Yöneticilik Kuramı	60
1.3.5. Kentlerdeki Kaynak Dağılımı Yapısı.....	60
1.3.5.1. İdeal Model Seçenekleri	60
1.3.5.1.1. Saf Yönetimci Model (Pure Manageralist)	60
1.3.5.1.2. Devletçi Model (Statist).....	61
1.3.5.1.3. Sermaye Denetimli Model (The Control By Capitalists Model)	61
1.3.5.1.4. Çoğunlu Model (Pluralist)	61
1.3.5.2. Yerel Yapılanmadaki Farklılıklar ve Kaynak Dağılımı	61
1.3.5.3. Kentsel Çatışmalar	62
1.3.6. Kentsel Yöneticilik Kuramının Eksiklikleri ve Çelişkileri	62
1.3.6.1. Harloe'nin Eleştirisi	62
1.3.6.2. Kuram ve Çelişkiler Üzerine Değerlendirme	63
1.4. İKİLİ POLİTİKA(İKİLİ DEVLET) TEZİ VE YEREL YÖNETİMLER	67
1.4.1. Tezin Temel Tartışmaları	67
1.4.1.1. Korporatizm Tartışmaları	67
1.4.1.2. Kentsel Politika Tartışmaları	68
1.4.1.3. Devletin Farklı İşlevleri Tartışması	69
1.4.1.4. Göreli Özerklik Tartışmaları	70
1.4.2. İkili Politika Tezi	70
1.4.2.1. Tezin Kabulleri	71
1.4.2.2. Üretim ve Tüketim Politikaları	71
1.4.2.3. Merkezi ve Yerel Yönetim Arasındaki Görev Bölüşümü	72
1.4.3. İkili Politika Tezi Hakkında Değerlendirmeler	73
1.4.3.1. Teze Yönettilen Eleştiriler	73
1.4.3.1.1. Üretimi ve Tüketimi Ayırması	73

1.4.3.1.2. Ethnocentrizm ve Tarihsellik Taşımaması.....	74
1.4.3.1.3. Eklektik Olması	75
1.4.3.2. Değerlendirme	75
1.5. DEVLET VE KENTSEL BUNALIM	77
1.5.1. Yapısalçı Yaklaşımın Temel Noktaları.....	77
1.5.2. Yaklaşımın Devlet Kuramı	77
1.5.2.1. Poulantzas ve Devlet	77
1.5.2.1.1. Devletin İşlevleri	78
1.5.2.1.2. Devletin Gelişim Aşamaları.....	78
1.5.2.2. Göreli Özerklik.....	79
1.5.3. Manuel Castells'in Yapısalçı Kentsel Politikası.....	80
1.5.3.1. Kentsel Sorunlar	81
1.5.3.2. Toplu Tüketim ve Kent Yaşamının Siyasallaşması	81
1.5.3.3. Toplu Tüketim Kavramı Eleştirileri	83
1.5.4. Kentsel Toplumsal Hareketler	84
1.5.4.1. Kentsel Çelişkiler	84
1.5.4.2. Kentsel Mücadele Süreci	85
1.5.4.2.1. Ekonomik Protesto Süreci	85
1.5.4.2.2. Siyasi Protesto Süreci	85
1.5.4.2.3. İdeolojik Kentsel Hareketler Süreci.....	86
1.5.4.3. Kentsel Toplumsal Hareketin Oluşumu.....	86
1.5.5. Kentsel Bunalmı ve Devlet Bunalımı	86
1.5.6. Kent Mekanı	88
1.5.6.1. Kent ve Kentsel	88
1.5.6.2. Kentsel Oluşumun Mekansal Açıklanması	89
1.5.6.3. Kent Mekanında Yönetsel Örgütlenme.....	90
1.5.7. Yaklaşım Üzerine Eleştiriler.....	90
1.6. EŞİTSİZ GELİŞME KURAMI VE YEREL YÖNETİMLER.....	93
1.6.1. Yerel Çıkarları İzlemede Özerklik.....	93
1.6.1.1. Yerel Farklılaşma	94
1.6.1.2. Devletin Yönetme İhtiyacı.....	94
1.6.2. Yaklaşımına Katkı Sağlayan Araştırmalar.....	94
1.6.2.1. Çıktı Çalışmaları	95
1.6.2.1.1. Çıktı Çalışmalarının Yöntem Yetersizliği.....	96
1.6.2.1.2. Coğrafi Sınıflandırma	96
1.6.2.2. Örnek Olaylara Dayanan Çalışmalar	96
1.6.2.3. Kolektif Tüketim Tartışmaları	97
1.6.3. Eşitsiz Gelişme Yaklaşımı	98
1.6.3.1. Yerel Devlet Anlama Tartışmaları.....	99
1.6.3.2. Yerel Devlet ve Eşitsiz Gelişme	100
1.6.3.3. Mekansal Farklılıklar.....	102
1.6.4. Eşitsiz Gelişme Süreci	105
1.6.4.1. Gelişmenin Eşitsizliği	105
1.6.4.2. Mekansal Sabitlik Girişimi	105
1.6.4.3. Doğadaki ve Sivil Toplumdaki Eşitsizlikler	106
1.6.4.4. Devlet ve Kurumlarının Gelişmesi	106

1.6.5. Değerlendirme	108
1.7. DÜZENLEME OKULU POST-FORDİZM VE KENTSEL POLİTİKA	113
1.7.1. Düzenleme Kavramı ve Düzenleme Okulu.....	113
1.7.2. Fordizm, Neo-Fordizm ve Post-Fordizm.....	114
1.7.3. Düzenleme Okulumun Kentsel Politik Alana Uygulanması	116
1.7.3.1. Kentsel Politika ve Emek Süreci	116
1.7.3.2. Kentsel Politika ve Düzenleme Tarzı	117
1.7.3.3. Kent Yönetimi	117
1.7.3.4. Temsiliyet Kavramı	118
1.7.4. Post-Fordizm ve Yerel Yönetimler.....	118
1.7.4.1. Yerel Politikada Değişme.....	119
1.7.4.2. Kalkınmada Yerel Yönetimlerin Öneminin Artması	120
1.7.4.3. Sosyal Tüketimin Yeniden Yapılandırılması	121
1.7.4.4. Yerel Politik Alanda Genişleme	121
1.7.4.5. Post-Fordist Tarz; Girişimci Yerel Devlet.....	122
1.7.5. Eleştiriler ve Değerlendirme.....	123
1.7.5.1. Eleştiriler	123
1.7.5.2. Değerlendirme	124
1.8. BİRLİK/ORTAKLIK DEMOKRASİ VE YEREL YÖNETİMLER	127
1.8.1. Grupların Oluşumu	127
1.8.1.1. Liberal Anayasal Sınırlama	127
1.8.1.2. Halkçı Cumhuriyetçilik ve Yalıtılm	128
1.8.1.3. Eşitlikçi Çoğulculuk ve Uzlaşturma	128
1.8.2. Birlik/Ortaklık Demokrasisi	129
1.8.2.1. Demokratik Yönetimin Kuralları.....	129
1.8.2.1.1. Halk Egemenliği	129
1.8.2.1.2. Politik Eşitlik	130
1.8.2.1.3. Haka Dağıtım	130
1.8.2.1.4. Halk Bilinci	130
1.8.2.1.5. Ekonomik Performans	130
1.8.2.1.6. Yeterli Devlet	130
1.8.2.2. Grupların Sağladığı Genel Yararlar	130
1.8.2.3. Birlik/Ortaklık Demokrasisinde Temel Görüş	131
1.8.2.4. Grupların Farklılıklar	132
1.8.3. Grupların Çözüme Katkıları	132
1.8.3.1. Refah Devletinin Sorunları	132
1.8.3.2. Grupsal Çözümler	133
1.8.3.2.1. Ulusal Düzeyde Oluşturulan Gruplar	133
1.8.3.2.2. Bölgesel Düzeydeki Gruplar	134
1.8.3.2.3. Yerel ya da Firmalararası Örgütler	134
1.8.3.3. Farklılıklarda Ortaklıklar	135
1.8.4. Birlik/Ortaklık Demokrasisi ve Demokratik Yönetim	135
1.8.4.1. Halk Egemenliği	135
1.8.4.2. Politik Eşitlik	136
1.8.4.3. Haka Dağıtım	137
1.8.5. “Birlik” ile Demokrasinin Uyuşması	137

1.8.5.1. Halk Egemenliği	137
1.8.5.2. Politik Eşitlik	138
1.8.5.3. Hakça Dağıtım	139
1.9. YERELLİK	141
1.9.1. Kavramın Ortaya Çıkışı	141
1.9.1.1. Tanımlamada Karışıklık	141
1.9.1.2. Mekan Faktörü	142
1.9.1.3. Mekanın Farklılıklar Oluşturması	143
1.9.2. Yerel Farklılaşma ve Yerellik Etkisi	144
1.9.3. Yer, Yerel ve Mekansal Fetisizm Yanılgısı	146
1.9.4. Yerellik Kavramının Yerel Yönetimlere Etkisi	147
2. YEREL YÖNETİMLERE İLİŞKİN YABANCI ÜLKЕ DENYEYİMLERİ	149
2.1. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ YEREL YÖNETİM SİSTEMİ	149
2.1.1. Amerika Birleşik Devletleri’nde Yerel Yönetimin Tarihsel Gelişimi	149
2.1.1.1. Koloni Dönemi Yerel Yönetimler	149
2.1.1.1.1. Koloni Dönemi Yerel Yönetimlerinde İngiliz Mirası	150
2.1.1.1.2. Koloni Valisi	150
2.1.1.1.3. Kolonilerde Yerel Yönetimler	151
2.1.1.1.4. Koloni Dönemi Belediyesi	153
2.1.1.2. Demokratikleşme Dönemi (1800-1860)	153
2.1.1.2.1. Demokratikleşmenin Belediyelere Etkisi	155
2.1.1.2.2. Siyasal Örgütlenme	155
2.1.1.2.3. Ekonomi ve Sosyal Faaliyetler	155
2.1.1.3. Kapitalist Devrim, Yağma ve Karanlık Dönem (1860-1900)	156
2.1.1.3.1. Erken Refah Devleti	157
2.1.1.3.2. Yönetim Gücü ve Siyaset	158
2.1.1.4. Reformlar (1900-1920)	160
2.1.1.4.1. Yönetimin Etkinleştirilmesi	161
2.1.1.4.2. Hizmetler ve Düzenleme	162
2.1.1.5. Modern Zamanlar (1920-1950)	162
2.1.2. Amerikan Yerel Yönetim Sisteminin Bugünü ve Reagan Dönemi Reformu	163
2.1.2.1. Reagan Döneminde Kentlerin ve Eyaletlerin Kalkınmadaki Rolü	167
2.1.2.2. Günümüz Amerikan Kentleri ve Yerel Yönetimleri	168
2.1.2.2.1. Eyalet Yönetimleri	169
2.1.2.2.2. Kent Yönetimleri	170
2.1.2.2.3. İlçe (County) Yönetimleri	171
2.1.2.2.4. Town ve Township Yönetimleri	172
2.1.2.2.5. Özel Bölge Yönetimleri (Special Districts)	172
2.1.2.3. Yerel Yönetimlerin Sundukları Hizmetler	173
2.1.2.4. Yerel Yönetimlerin Mali Kaynakları	174
2.1.2.5. Metropoliten Yönetim	174
2.2. DANİMARKA YEREL YÖNETİM SİSTEMİ	177
2.2.1. Danimarka’daki Yerel Yönetimlerin Tarihsel Gelişimi	177
2.2.1.1. Kırsal Yerel Yönetimler	178
2.2.1.2. Kentsel Yerel Yönetimler	180
2.2.2. Yerel Yönetim Reformu	181

2.2.3. Danimarka'da Yerel Yönetimlerin Yapısı	184
2.2.3.1. İç Örgütlenme	184
2.2.3.2. Kurumsal Yapı	185
2.2.3.2.1. Amter'ler	187
2.2.3.2.2. Kommuner'ler	189
2.2.3.3. Mali Yapı	193
2.2.3.4. Merkezi Yönetim Yerel Yönetim İlişkileri	193
2.2.3.5. Temsiliyet Biçimi	194
2.3. FRANSIZ YEREL YÖNETİM SİSTEMİ	197
2.3.1. Yerel Yönetmilerin Yapısı	197
2.3.1.1. Belediyeler (Communes)	199
2.3.1.2. İl Yerel Yönetimi (Departement)	201
2.3.1.3. Bölge Yerel Yönetimi	203
2.3.1.4. Yerel Yönetim Maliyesi	204
2.3.2. Fransa'da 1982 Yerel Yönetmiler Reformu	204
2.3.3. 1982 Reformunun Amaçları ve Sonuçları	213
2.3.3.1. Örgütlenme	214
2.3.3.1.1. Merkezi Yönetim -Yerel Yönetim	214
2.3.3.1.2. Yerel Yönetim Birimleri Arasındaki İlişkiler	219
2.3.3.1.3. Yerel Yönetim (İç örgütlenme)	221
2.3.3.2. Temsiliyet	224
2.3.3.3. Müdahale Biçimleri (İşlevler, Yetkiler, Olanaklar)	227
2.3.3.3.1. Aktarılan İşlevler ve Yetkiler	227
2.3.3.3.2. Mali Olanak Sorunu	228
2.4. İNGİLTERE YEREL YÖNETİM TARİHİ	233
2.4.1. İngiltere'de Yerel Yönetimin Tarihsel Gelişimi	233
2.4.1.1. Reform Öncesi Yerel Yönetmiler	233
2.4.1.2. 1832 Parlamento Reformu	235
2.4.1.3. Merkezileşme Süreci	236
2.4.1.4. 1867 Parlamento Reformu	238
2.4.2. İngiltere Yerel Yönetim Sisteminin Bugünü	241
2.4.2.1. İkinci Dünya Savaşı Sonrası Yerel Yönetmeler	241
Şekil 2: 1974 Yerel Yönetim Örgütlenmesi	243
2.4.2.2. 1986 Yerel Yönetmiler Reformu	245
2.4.2.3. İngiltere'de Yürürlükteki Yerel Yönetim Modeli	247
2.4.2.3.1. Londra	247
2.4.2.3.2. Diğer Metropoliten Alanlar	247
2.4.2.3.3. Metropoliten Olmayan Alanlar	248
2.4.2.4. Yerel Hükümetlerin Temel Görevleri	248
2.4.2.5. İç Örgütlenme	249
2.4.2.6. Mali Yapı	250
2.4.2.6.1. Yerel Emlak Vergisi	251
2.4.2.6.2. Merkezi Ödenekler	253
2.4.2.6.3. Hizmet Karşılığı Alınan Ücretler	254
2.4.2.7. Sonuç	254

2.5. İSPANYA YEREL YÖNETİM SİSTEMİ.....	257
2.5.1. İspanya'da Bölgesel Ve Yerel Yönetimler	258
2.5.1.1. 1978 Anayasası'ndan Önce Bölgesel ve Yerel Yönetimler	258
2.5.1.1.1. Bölgesel Yönetimler ve İller	258
2.5.1.1.2. Belediyeler	258
2.5.1.2. 1978 Anayasası'ndan Sonra Bölgesel ve Yerel Yönetimler	259
2.5.1.2.1. İl Yönetimi	260
2.5.1.2.2. Belediye Yönetimi	261
2.5.1.3. Yerel Yönetimler Arası Görev Dağılımı	262
2.5.1.4. Bölgesel ve Yerel Finansman	263
2.5.1.4.1. Bölgesel Finansman	263
2.5.1.4.2. İl Finansmanı	263
2.5.1.4.3. Belediye Finansmanı	264
2.6. İTALYA YEREL YÖNETİM SİSTEMİ.....	265
2.6.1. İtalya'da Yerel Yönetimlerin Tarihsel Geçmiş	265
2.6.2. İtalya'da Yerel Yönetimlerin Yapısı	265
2.6.2.1. Bölgeler	265
2.6.2.2. İller	267
2.6.2.3. Belediyeler	268
2.6.2.4. Mahalle Meclisleri	269
2.6.2.5. Bölgesel Denetim Meclisleri	269
2.6.2.6. Özel Amaçlı Kurumlar (Ad Hoc Agencies)	270
2.6.2.7. Mali Yapı	271
2.6.2.8. Yerel Demokrasi	272
2.6.2.9. Yerel Bürokrasi	272
2.6.2.10. Merkezi Yönetim Yerel Yönetim İlişkileri	273
3. TÜRKİYE'DE YEREL YÖNETİMLERİN TARİHSEL GELİŞİMİ	275
3.1. OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA YEREL YÖNETİM	275
3.1.1. Tarihten Politikaya	275
3.1.2. Eski Rejim	278
3.1.3. Osmanlı Kenti, Taşrası, Kurumları ve Yönetim	279
3.1.4. Muhassıllık Meclisleri	283
3.1.5. Taşra Reformlarında Kurumsallaşma	285
3.1.6. Yeni Kentsel-Sosyal Yapı Ve İlk Belediye	287
3.2. 1930-1960 YILLARI ARASI BELEDİYECİLİK EVRİMİ.....	295
3.2.1. Belediye Kanunu	295
3.2.2. 1945-1960 Dönemi	297
3.2.3. 1930-1960 Döneminde İmar Çalışmaları	299
3.3. 1960-1994 YILLARI ARASI BELEDİYECİLİK EVRİMİ	301
3.3.1. 1960-1973 Dönemi	301
3.3.2. 1973-1980 Dönemi	304
3.3.3. 1980-1994 Dönemi	307
3.3.4. Degerlendirme	309
3.4. TÜRKİYE'DEKİ SiYASAL PARTİ VE OLUŞUMLARIN YEREL YÖNETİMLERE YAKLAŞIMLARI	311
3.4.1. Kavramsal Çerçeveler	311

3.4.2. Öneriler.....	319
3.4.2.1 Örgütlenme	319
3.4.2.1.1. Merkezi Yönetim-Yerel Yönetim	319
Yönetim Kademelenmesi.....	319
3.4.2.1.2. Denetim	322
3.4.2.1.3. Yerel Yönetim Birimleri Arasındaki İlişkiler	323
3.4.2.1.4. Yerel Yönetimlerin İç Örgütlenmeleri	324
3.4.2.2. Temsiliyet ve Katılım	325
3.4.2.3. Müdahale Alımı (İşlevler, Yetkiler, Olanaklar)-Müdahale Biçimleri	329
3.4.2.3.1. Aktarılan İşlevler ve Yetkiler	329
3.4.2.3.2. Mali Olanaklar.....	333
3.4.2.4. Değerlendirme	334
3.5. TÜRKİYE'DE YEREL YÖNETİM REFORMU TARTIŞMALARI.....	337
3.5.1. Kamu Yönetimi Araştırma Raporu	337
3.5.1.1. Kırsal Yörede Yeniden Yapılanma.....	339
3.5.1.2. Merkezi Yönetimin Sorumlulukları	340
3.5.1.3. Yerel Sorumlu Kuruluşlar.....	341
3.5.1.3.1. Köy Yerel Yönetiminin Yapısı ve Görevleri	344
3.5.1.3.2. Belediyelerin Yapısı ve Görevleri	344
3.5.1.3.3. İlçe Yerel Yönetimleri	346
3.5.1.3.4. İl Yerel Yönetimi	346
3.5.1.4. Değerlendirme	347
3.5.2. İçişleri Tarafından Hazırlanan Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılandırılmasına ve Bu İdarelerle İlgili Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ..	348
3.5.2.1. Tasarının Genel Yapısı ve Gerekçeleri.....	349
3.5.2.2. Tasarının Öngördüğü Düzenlemeler	351
3.5.2.3. Merkezi ve Yerel Yönetimler Arası Hizmet Bölüşümü ile İlgili Öneriler ..	351
3.5.2.4. Yerel Yönetimlere İlişkin Ortak Hükümler	352
3.5.2.5. İl Özel İdarelerine İlişkin Öneriler	353
3.5.2.6. Belediyelere ve Büyükşehir Belediyelerine İlişkin Öneriler.....	353
3.5.2.7. Değerlendirme	354
3.5.3 İşçi Sendikalarının Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılanmasına İlişkin Görüşleri	355
3.5.3.1. Neden Yerel Demokrasi?.....	355
3.5.3.2. İç Örgütlenme	357
3.5.3.2.1. Merkezi Yönetim-Yerel Yönetim İlişkileri	357
3.5.3.2.2. Yeni Yerel Yönetim Kademeleri Ve Bu Kademeler Arasındaki İlişkiler	358
Belediye.....	359
İl Yerel Yönetimi	359
Bölge Yerel Yönetimi	360
Anakent Belediyesi	360
İstanbul'un Yönetimi	361
3.5.3.2.3. Denetim	361
İç Denetim	361

Kamuoyu Denetimi	362
Siyasal Denetim	362
Merkezi Yönetim Denetimi	362
Yargı Denetimi	363
Bağımsız Denetim	363
3.5.3.2.4. Akçal Kaynaklar	363
3.5.3.2.5. Örgütün Geliştirilmesi	364
3.5.3.3. Temsiliyet Biçimleri	365
3.5.3.3.1. Katılım	365
3.5.3.3.2. Yeni Seçim Sistemleri Ve Demokratikleşme	366
3.5.3.4. Değerlendirme	368
3.5.4. Sermaye ve Yerel Yönetim İlişkisi	368
3.5.4.1. Liberal Yaklaşım ve Yerel Yönetimler	368
3.5.4.2. Sermaye, Kent ve Yerel Yönetimler	370
3.5.4.3. TÜSİAD'ın Devlet Reformu Önerileri	371
3.5.4.4. TÜSİAD'ın Yerel Yönetim Reformu Önerileri	373
3.5.4.4.1. Modelin Temel Hedefi	373
3.5.4.4.2. Modelin Yapısı	373
Geniş Alan Yerel Yönetimleri	373
Toplu Yerleşim Alanları Yerel Yönetimleri	373
3.5.4.4.3. İç Örgütlenme	374
Merkez Yönetimi ile Yerel Yönetimler Arasında Görev ve Yetki Bölüşümü ..	374
Merkez Yönetiminin Görevleri ve Yetkileri	374
Yerel Yönetimlerin Görevleri	374
Yerel Yönetimlerin Yetki Çerçevesi	375
Yerel Yönetimlerin İç Örgütlenmesi	375
Meclislerin Oluşumu	375
Yürütme Kurullarının Oluşumu	375
Yürütme Organları	376
3.5.4.4.4. İlişkiler Ve Denetim	376
Merkezle İlişkiler	376
Yerel Yönetim Birimleri Arasındaki İlişkiler	377
3.5.4.4.5. Alt Birimler ve Örgütlenmesi	377
Belediyeler	377
İl ve İlçe Yerel Yönetimleri	377
3.5.4.4.6. Müdahale Alanları	378
Hizmetlerin Özelleştirilmesi	378
Mali Kaynaklar	378
Personel	378
Merkezin Taşra kuruluşlarının Yerel Yönetimlere Devri	379
Yerel Yönetimler ve Serbest Rekabet	379
3.5.4.4.7. Temsiliyet	379
Katılım	379
Saydamlık	380
3.5.4.5. TÜGIAD'ın Yerel Yönetim Reform Önerileri	380
3.5.4.5.1. Hukuksal Reform	381

3.5.4.5.2. Yönetsel Reform.....	381
3.5.4.5.3. Mali Reform	382
3.5.4.6. TOBB'un Yerel Yönetim Reform Önerileri	383
3.5.4.7. Değerlendirme	384
3.5.5. Yerel Yönetim Reformuna İlişkin Değerlendirmeler.....	385
3.5.5.1. Ziya Çoker'in Yerel Yönetim Reformu Hakkındaki Makalesinin İncelenmesi	385
3.5.5.2. Teoman Ünüşan'ın Yerel Yönetim Reformu Hakkındaki Makalesinin İncelenmesi.....	387
3.5.5.3. Nuri Tortop'un Yerel Yönetim Reformu Hakkındaki Makalesinin İncelenmesi	388
3.5.5.4. Cevat Geray'ın "Nasıl Bir Yerel Yönetim Düzeltimi" Başlıklı Makalesinin İncelenmesi.....	389
3.5.5.5. Mustafa Tamer'in "Yerel Yönetimlerin Yeniden Düzenlenmesi" Başlıklı Makalesinin İncelenmesi	391
3.5.5.6. İlhan Tekeli'nin "Bir Demokrasi Projesi Olarak Yerel Habitatlar" Başlıklı Makalesinin İncelenmesi	393
3.5.5.7. Metin Berber ve A. Kadir Topal'ın "Yerel Yönetimlerde Optimal Ölçek Sorunu" Başlıklı Makalelerinin İncelenmesi	394
3.5.5.8. Değerlendirme	395
4. YENİDEN YAPILANDIRMAYA İLİŞKİN STÜDYO ÖNERİLERİ.....	397
4.1. YEREL YÖNETİMLERİN YENİDEN YAPILANDIRILMASI: DÜZELTİMÇİ YAKLAŞIM	397
4.1.1. Temel Sorunlar	397
4.1.2. Modelin Amaçları.....	398
4.1.3. Modelin Yöntem ve Araçları	398
4.1.4. İç Örgütleme	399
4.1.4.1. Merkezi Yönetim	399
4.1.4.2. Yerel Yönetimler	400
4.1.4.3. İl Yönetimi	401
4.1.4.3.1. İl Yönetiminin Görevleri	401
4.1.4.3.2. İl Genel Meclisi	402
4.1.4.3.3. İl Daimi Encümeni.....	402
4.1.4.3.4. Vali	402
4.1.4.3.5. Kaymakam.....	403
4.1.4.4. Belediyeler.....	403
4.1.4.4.1. A Grubu Belediye	404
4.1.4.4.2. B Grubu Belediye ve İlçe Hizmet Örgütleri	404
Belediyelerin Organları	405
Belediye Başkanı	405
Belediye Meclisi	405
Belediye Encümeni	405
4.1.4.5. Büyükşehir Belediyeleri	405
4.1.4.6. Köyler.....	406
4.1.4.7. Yerel Yönetim Birlikleri.....	406
4.1.5. Denetim	407

4.1.5.1. Merkez-Yerel Yönetim İlişkileri	407
4.1.5.2. İl Yönetimi Düzeyinde Denetim.....	408
4.1.5.3. İlçe Düzeyinde Eşgüdüm.....	409
4.1.5.4. Belediye Düzeyinde Denetim	409
4.1.5.5. Kamuoyu Denetimi.....	409
4.1.6. Müdahale Biçimleri	410
4.1.6.1. Eğitim	411
4.1.6.2. Sağlık Ve Sosyal Hizmetler.....	411
4.1.6.3. Sosyo-ekonomik ve Fiziksel Planlama	412
4.1.6.4. Altyapı	414
4.1.6.4.1. Ulaşım	414
4.1.6.4.2. İçme Suyu Temini, Katı Atık ve Kanalizasyon Hizmetleri.....	414
4.1.6.5. Konut.....	415
4.1.6.6. Kültürel ve Doğal Çevre Yönetimi	415
4.1.6.7. Kültür Ve Spor Hizmetleri	415
4.1.7. Kaynak Tahsisi	416
4.1.8. Temsiliyet Biçimleri	417
4.1.8.1. Seçim Aracılığıyla Temsiliyet	418
4.1.8.2. Halk Katılımı	419
4.1.8.2.1. Belediyeler Düzeyinde Katılım:	419
4.1.8.2.2. İl Yönetimi Düzeyinde Katılım:	421
4.2. YAPISAL REFORMİST YEREL YÖNETİM MODELİ.....	423
4.2.1. Giriş.....	423
4.2.2. Temel İlkeler	425
4.2.3. Örgütlenme Yapısı.....	426
4.2.3.1. Merkezi Yönetim.....	426
4.2.3.2. Bölge Yönetimi	431
4.2.3.3. İl Yerel Yönetimleri	433
4.2.3.4. Anakent İl Belediyeleri.....	434
4.2.3.5. Anakent İlçe Belediyeleri	435
4.2.3.6. Belediyeler.....	436
4.2.3.7. İlçe Yönetimi.....	437
4.2.3.8. Belde Yönetimi	437
4.2.3.9. Mahalle-Köy Yönetimi.....	438
4.2.4. Denetim Yapısı.....	439
4.2.5. Müdahale Biçimleri	440
4.2.5.1. Eğitim	441
4.2.5.1.1. Mali Kaynak	442
4.2.5.1.2. Personel	442
4.2.5.1.3. Yer Seçimi	443
4.2.5.1.4. Binaların Yapım/Bakım/Onarımı.....	443
4.2.5.1.5. Araç ve Gereç	443
4.2.5.1.6. Denetim ve katılım	443
4.2.6. Temsiliyet.....	443
4.3. ÖZ YÖNETİMSEL MODEL ÖNERİSİ.....	447
4.3.1. Genel Gerekçe	447

4.3.2. İç Örgütlenme.....	449
4.3.2.1. Alt Komün	450
4.3.2.2. Komün	451
4.3.2.3. Bölgesel Komün	452
4.3.2.4. Komünler Konseyi.....	452
4.3.2.5. Yönetim Konseyi.....	453
4.3.3. Temsiliyet Biçimi	453
4.3.4. Müdahale Biçimleri	455
4.3.4.1. Profesyonel Siyaset ve Bürokrasi İlişkisi.....	455
4.3.4.2. Planlama-Yönetim-Siyaset	457
4.3.4.3. Eğitim	459
4.3.4.4. Sağlık.....	459
4.3.4.5. Ulaşım	459
4.3.4.6. Altyapı	460
4.3.4.7. Spor-Kültür.....	460
4.3.4.8. Üretim ve Tüketimin Planlanması	461
4.3.5. Mali Yapı.....	461
4.3.5.1. Hizmetten bağımsız gelirler.....	461
4.3.5.2. Hizmetten kaynaklanan gelirler	462
4.3.6. Denetim	462
KAYNAKLAR.....	465